

Zemljišna administracija

za bolji kvalitet života

Zemljišna knjiga i katastar na usluzi građanima

www.zkk.ba

Besplatna info linija 080 02 0104

pon-pet

14-16h

ŠTA JE SISTEM ZEMLJIŠNIH INFORMACIJA?

Stabilni i ažurni podaci sistema zemljišnih informacija predstavljaju jedan od osnovnih preduslova za održivo i efikasno upravljanje i korištenje ovog sistema. Krajnji korisnici sistema su građani, kojima treba biti pružena brza i potpuna usluga u sektoru zemljišnih knjiga i katastra. Iz tog razloga se u procesu realizacije reforme zemljišne administracije orjentišemo prema modernim tehnologijama koje dozvoljavaju lako povezivanje različitih baza podataka. Prije svega, to je povezivanje i usklađivanje podataka iz katastarsa i zemljišnih knjiga, a dalje usklađivanje se vrši sa informacijama koje su vezane za urbano planiranje, namjenu zemljišta, zaštitu prirodnih dobara i za sve ostale informacije vezane za komunalnu zemljišnu administraciju. Na navedene informacije se povezuju ostali informacijski sistemi prema postojećoj političkoj i administrativnoj organizaciji, poput agrikulture, vodovoda, šumarstva itd. Proces stvaranja sistema zemljišnih informacija u Bosni i Hercegovini je već započeo, a građani Bosne i Hercegovine predstavljaju glavni poticaj pri realizaciji reforme zemljišne administracije. Nesumljivo je da vrijednost svake nekretnine ovisi upravo o stupnju razvijenosti sistema zemljišnih informacija, te na taj način omogućavamo ekonomski i socijalni rast naše zemlje, a samim tim dolazi do beneficija za svakog pojedinca.

Željko Obradović
Direktor Federalne uprave
za geodetske i imovinsko-pravne poslove

Vladimir Bojat
Direktor Republičke uprave
za geodetske i imovinsko-pravne poslove

Lista sinonima za BiH i RS: ured - kancelarija
nekretnina - nepokretnost

izvadak - izvod
vlasništvo - svojina
stupanj - nivo

općina - opština
služnost - službenost
stjecati - sticati

ŠTA JE CILJ REFORME ZEMLJIŠNE ADMINISTRACIJE?

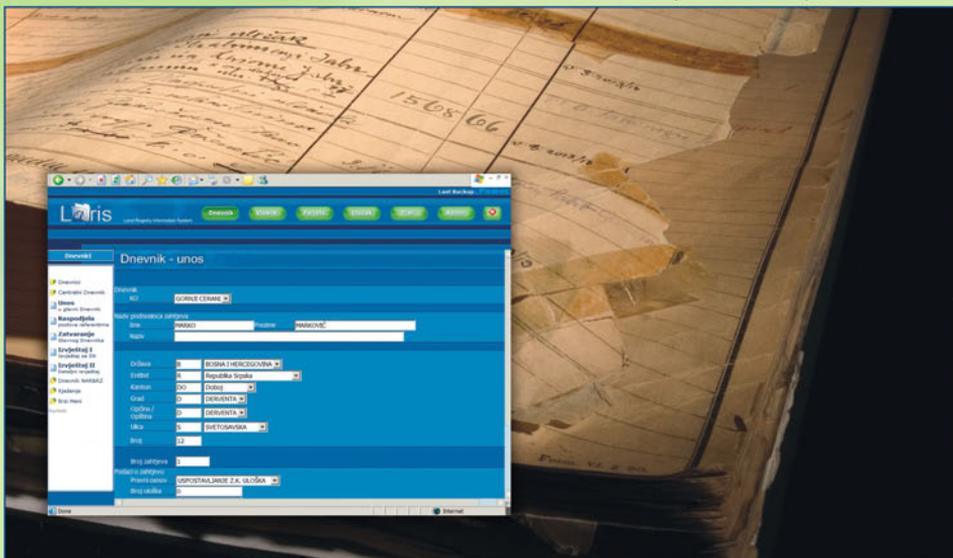
Sam pojam Zemljišne administracije je nov pojam u Bosni i Hercegovini, a za glavni cilj ima ažuriranje, digitalizaciju i omogućavanje brzog pristupa podacima iz zemljišnih knjiga i katastra.

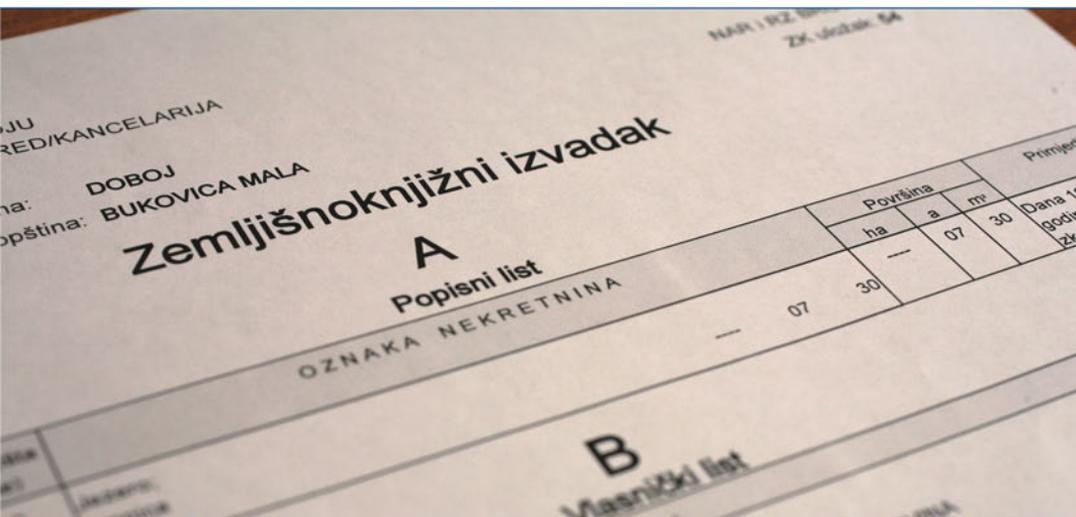
Ovdje bitnu ulogu igraju i ostale institucije koje se bave pitanjem zemljišta, planiranja i urbanizma, a uspješna saradnja svih aktera koji su uključeni u ovaj zadatak Bosnu i Hercegovinu vodi prema modernim sistemima zemljišne administracije, koji prije svega korisnicima, odnosno građanima omogućavaju efikasne i transparentne usluge.

S obzirom na dosadašnju tradiciju vođenja zemljišnih knjiga i katastra, koja se može smatrati jedinstvenom, ali i veoma komplikovanom, sprovođenje reforme Zemljišne administracije za vlasti BiH predstavlja veliki izazov. Potrebno je do kraja osmisliti digitalizaciju i modernizaciju zemljišnoknjižnih i katastarskih ureda i izvršiti usklađivanje podataka, za šta su potrebni veliki ljudski i finansijski resursi. U ovom smislu se u svojstvu Predsjedavajućeg Savjetodavnog i koordinacionog odbora za zemljišnu administraciju Bosne i Hercegovine zahvaljujem vladama Savezne Republike Njemačke, Švedske i Republike Austrije, koje nesebičnom podrškom omogućavaju realizaciju ove reforme.

Momir Zubac

Predsjedavajući Savjetodavnog i koordinacionog
odbora za zemljišnu administraciju BiH

DA LI STE ZNALI DA SAMIM SKLAPANJEM UGOVORA O KUPOVINI NEKRETNINE NE POSTAJETE I NJEN VLASNIK?

Potpisivanje kupoprodajnog ugovora i ovjera potpisa ugovornih strana na sudu ne predstavljaju automatski stjecanje prava vlasništva nad nekretninom. *Samo lice koje je u zemljišnoj knjizi upisano kao vlasnik smatra se vlasnikom nekretnine.*

ŠTA JE ZEMLJIŠNOKNJIŽNI IZVADAK?

Zemljišnoknjižni izvadak predstavlja jednostavnu mogućnost uvida u važeću evidenciju i jedini validan dokaz o vlasništvu nad nekretninom.

Loša tradicija neupisivanja u zemljišne knjige građane Bosne i Hercegovine dovodi u situaciju da tek pri pokušaju upisa neke aktualne promjene, poput prijenosa vlasništva, upisa hipoteke i sl. uoče da nisu upisani u zemljišnu knjigu na adekvatan način. Građani Bosne i Hercegovine se pozivaju da provjere zemljišnoknjižno stanje svojih nekretnina i da po svakom obavljenom kupoprodajnom ugovoru podnesu zahtjev za upis u zemljišnu knjigu.

GDJE SE PODNOSE ZAHTJEVI ZA IZVATKE I REGISTRACIJU NEKRETNINA?

Zahtjeve za zemljišnoknjižne izvratke, kao i zahtjeve za promjene u zemljišnoknjižnoj evidenciji građani podnose zemljišnoknjižnim uredima koji se nalaze pri sudovima, a to su općinski sudovi u FBiH i osnovni sudovi u RS-u.

Ukoliko vam nisu poznati neki od podataka neophodnih za podnošenje zahtjeva, poput broja parcele, broj zemljišnoknjižnog uloška, naziva katastarske općine, iste vrlo jednostavno možete dobiti u zemljišnoknjižnom uredu.

Kako je u Bosni i Hercegovini reforma zemljišne administracije u toku i već se vrši elektronsko vođenje zemljišnih knjiga, proces pretrage iz baze podataka postaje jednostavan i brz. Na osnovu vašeg imena i prezimena uposlenik zemljišnoknjižnog ureda u kratkom roku može saznati sve informacije o nekretninama koje su upisane na vaše ime. Ovo vam daje mogućnost da provjerite aktuelnost podataka i ukoliko je to potrebno, da poduzmete potrebne korake kako bi ste iste ažurirali.

ŠTA JE ZEMLJIŠNA KNJIGA?

Zemljišna knjiga, poznata i kao grunt, je javna knjiga i javni registar prava vlasništva na nekretninama i drugih prava, koja su zakonom predviđena za upis.

IZ ČEGA SE SASTOJI ZEMLJIŠNA KNJIGA?

Zemljišna knjiga se sastoji od glavne zemljišne knjige, zbirke isprava i pomoćnih registara. Glavna zemljišna knjiga se vodi za jednu katastarsku općinu i sastoji se od zemljišnoknjižnih uložaka.

Zemljišnoknjižni uložak se sastoji iz TRI DIJELA:

- A. Popisni list – *informacije o nekretninama* poput broja, površine, kulture, opis, ime, način upotrebe itd.
- B. Vlasnički list – *informacije o vlasnicima nekretnina*.
- C. Tereti – *hipoteke i druga opterećenja* nad nekretninom.

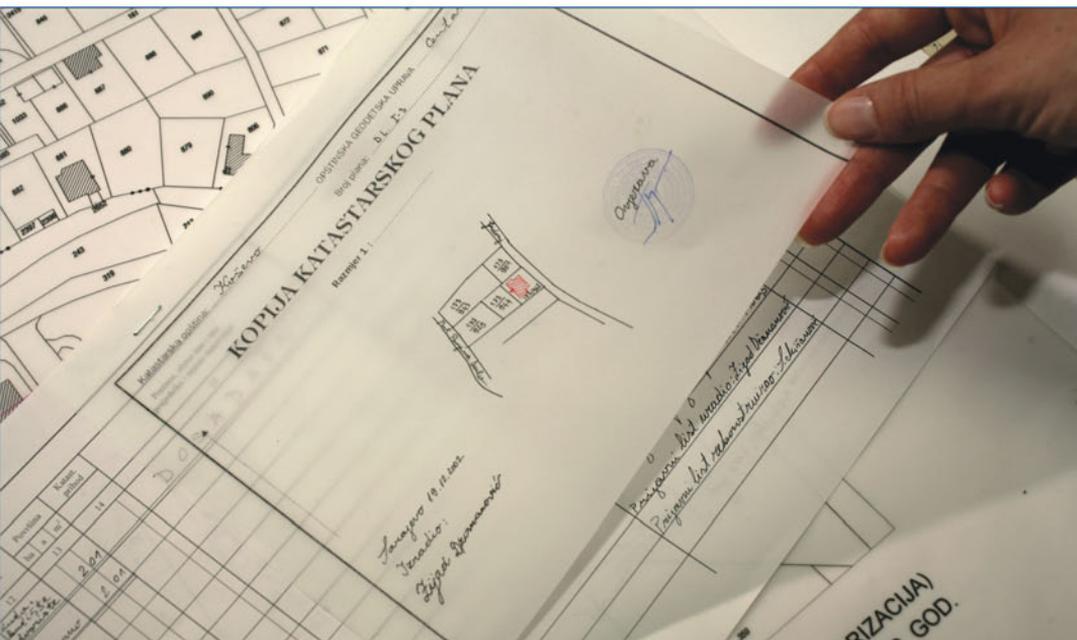
Zemljišna knjiga je javna knjiga, zemljišnoknjižni izvaci imaju snagu javnih isprava i svako lice ima pravo uvida u zemljišnu knjigu.

U Bosni i Hercegovini je po uzoru na evropske modele novim Zakonom o zemljišnim knjigama propisano elektronsko vođenje zemljišnih knjiga. Elektronski sistem ima za cilj uspostavu jedinstvenog načina vođenja zemljišnih knjiga kao i usaglašavanje baze podataka zemljišnoknjižnih sudova sa podacima iz katastra.

A ŠTA JE KATASTAR?

Za **tehnički opis** nekretnine, odnosno pružanje podataka o zemljištu i izgrađenim objektima na istom, broj parcele, površina, kultura itd. je nadležan katastarski ured koji po zahtjevu stranke izdaje kopije katastarskog plana i posjedovne listove koji sadrže navedene podatke vezane za konkretnu nekretninu.

IZVACI IZ EVIDENCIJE KATASTRA NE DOKAZUJU PRAVA VLASNIŠTVA NAD NEKRETNINOM, TE JE POTREBNO DA OD PRODAVCA NEKRETNINE ZAHTIJEVATE ZEMLJIŠNOKNJIŽNI IZVADAK, PO KOJEM JE ON VLASNIK NEKRETNINE ZA KOJU STE ZAINTERESOVANI.

U BiH je do 2005. godine još uvijek bila aktivna jedinstvena evidencija nekretnina koja se vodila pri katastarskim uredima (tzv. Katastar nekretnina) čiji su podaci sadržavali i upis prava vlasništva. U sklopu primjene Zakona o zemljišnim knjigama, koji propisuje da se prava vlasništva i ostalih prava na nekretninama vode samo pri zemljišnoknjižnim uredima, taj dio podataka iz Katastra nekretnina je preuzet u elektronsku bazu zemljišnih knjiga.

ŠTA JE RAZLIKA IZMEĐU KATASTRA I ZEMLJIŠNIH KNJIGA?

Katastar je javni registar o nekretninama. Može se reći da **katastar vodi i daje tehničke podatke** vezane za nekretnine, dok zemljišna knjiga sadrži sve ostale podatke vezane za prava na nekretninama, posebno prava vlasništva, terete itd.

Katastarski ured i zemljišnoknjižni ured su dužni da se staraju o tome da podaci o stanju u njihovim registrima budu međusobno usklađeni, što se osigurava stalnom razmjenom podataka.

GDJE SE VRŠI UPIS U ZEMLJIŠNE KNJIGE?

Za vođenje zemljišnih knjiga su nadležni zemljišnoknjižni uredi Općinskih sudova u Federaciji BiH odnosno Osnovni sudovi u RS-u. Vaše zahtjeve za upis u zemljišnu knjigu obrađuju zemljišnoknjižni referenti koji samostalno i neovisno obavljaju poslove u zemljišnoknjižnim uredima.

Da bi se izvršio upis prava vlasništva u zemljišne knjige, potrebno je nadležnom zemljišnoknjižnom uredu podnijeti zahtjev sa popratnom dokumentacijom. Potpuna usklađenost podataka iz zahtjeva sa podacima iz zemljišne knjige, te kompletnost popratne dokumentacije je neophodan preduslov za prihvatanje zahtjeva.

Prilikom podnošenja zahtjeva za upis, zemljišnoknjižni ured isti registruje u Dnevnik, čime se osigurava hronološko vršenje upisa. Podnosiocu zahtjeva se daje broj Dnevnika (tzv. **Dn-broj**), broj pod kojim je zahtjev registrovan i na koji se podnosilac zahtjeva uvijek može pozvati prilikom traženja informacija o trenutnom statusu predmeta u obradi.

KAKO IZGLEDA POSTUPAK OBRADE ZAHTJEVA?

U procesu obrade zahtjeva zemljišnoknjižni referent provjerava **osnovanost zahtjeva** vršeći uvid u aktuelnu evidenciju i provjeravajući podatke iz zahtjeva i priloženih dokumenata, te ukoliko ne postoje zakonske prepreke za upis, donosi **rješenje** o upisu. Nakon izvršenog upisa i dostavljanja rješenja podnosiocu zahtjeva, postupak se smatra okončanim.

VRSTE UPISA U ZEMLJIŠNU KNJIGU I NJIHOV ZNAČAJ

Uknjižba

Uknjižba predstavlja konačan upis prava na nekretninama, putem koje se ova prava bezuslovno mogu sticati, prenositi, ograničavati ili ukidati. Uknjižbom nastaje konstitutivno dejstvo, odnosno dolazi do osnivanja prava.

Predbilježba

Predbilježba predstavlja **uslovljen i privremen** upis prava na nekretninama. Predbilježba se prije svega može knjižiti u slučajevima kada zahtjev za uknjižbu odgovara općim, ali ne i zemljišnoknjižnim zahtjevima (npr. nedostajanje saglasnosti za upis od prethodnog vlasnika nekretnine). Naknadno opravdanje, odnosno naknadna dostava dokumentacije koja je neophodna za upis, vodi do uknjižbe.

Zabilježba

Kako je zemljišna knjiga javna knjiga, te svako lice ima prava uvida, upis zabilježbe u zemljišne knjige ima upozoravajuću funkciju za lice koje vrši uvid u zemljišnu knjigu na **postojanje odnosa od pravnog značaja**, te se niko ne može pozivati na nepoznavanje istih.

Postoje dvije vrste zabilježbe:

- 1) Publiciranje činjenica od pravnog značaja poput maloljetnost, stavljanje pod starateljstvo, produženje roditeljskog prava, otvaranje stečaja, prinudna uprava i dr.
- 2) Zabilježbe o rangu, prepisu, simultanoj hipoteci, postojanju spora, postojanju drugog postupka koji je u toku.

KOJA JE DOKUMENTACIJA NEOPHODNA ZA UPIS PRAVA VLASNIŠTVA U ZEMLJIŠNE KNJIGE?

Postupak upisa u zemljišnu knjigu pokreće se podnošenjem zahtjeva za upis. Uz zahtjev za upis treba priložiti i dokaznu dokumentaciju na kojoj se temelji sam zahtjev. U zavisnosti od predmeta zahtjeva (kupoprodaja, poklon, upis hipoteka itd) vrsta i broj dokumenata priloženih uz zahtjev mogu varirati.

To mogu biti: isprava koja je osnov za stjecanje prava vlasništva, dokument na osnovu kojeg se dokazuje pravo vlasništva, ovjerena kopija sudske odluke koja je osnov za upis, neki drugi dokument kojim se potvrđuje stvarno pravo osigurano predbilježbom, prijavni list sa kopijom katastarskog plana, te drugi dokumenti predviđeni Zakonom o zemljišnim knjigama. Ovi dokumenti mogu biti u originalu ili u formi ovjerene kopije.

Osim navedenog, potreban je i dokaz o plaćanju sudske takse, te dokaz o plaćenom porezu.

Potrebno je obratiti pažnju da se u ugovorima koji se kao dokazna dokumentacija prilažu zahtjevu za upis podaci o nekretnini kao npr. broj parcele, kultura, površina, adresa, katastarska općina u potpunosti odgovaraju podacima koji su navedeni u zemljišnoj knjizi. Stoga je neophodno prije sklapanja kupoprodajnog ugovora izvršiti uvid u zemljišnu knjigu.

VAŽNO:

Ukoliko se ugovorom ili nekim drugim dokumentom stvarno pravo nad nekretninom ograničava, ukida ili prenosi na drugu osobu, neophodno je ovjeriti potpise strana u postupku.

Također, ukoliko se uz zahtjev dostavlja punomoć, kojom je opunomoćenik ovlastio treće lice da u njegovo ime podnosi zahtjeve u zemljišnoknjižni ured, neophodno je da opunomoćenik ovjeri svoj potpis na punomoći.

KUPUJETE NEKRETNINU? ŠTA MORATE OBAVITI U KATASTARSKOM, A ŠTA U ZEMLJIŠNOKNJIŽNOM UREDU?

Ukoliko vam prodavac nije dostavio sve podatke o nekretnini obratite se nadležnom katastarskom uredu za izdavanje kopije katastarskog plana na osnovu kojeg jasno možete identifikovati predmet kupovine i sve tehničke podatke (broj parcele, površina, način upotrebe, pozicija itd.).

Opis iste nekretnine u A listu zemljišne knjige ne mora biti i dosta često i nije identičan opisu koji ste dobili u katastru. Ova razlika nastala je uslijed različitih premjera i neusklađenog održavanja katastarske i zemljišnoknjižne evidencije. U ovim slučajevima pored tehničkog opisa nekretnine po novom premjeru katastarski ured daje informacije neophodne za usklađivanje podataka između starog i novog premjera na osnovu kojih će zemljišnoknjižni ured upisati podatke novog premjera u A list vašeg zemljišnoknjižnog uložka. Ovakav postupak je neophodan zbog kreiranja pouzdane i jedinstvene evidencije zasnovane na tehnički kvalitetnijem premjeru.

Slijedeći sve gore navedeno, svi elementi ugovora i priloženih dokumentata moraju se zasnivati na podacima novog premjera.

Slijedeći korak za upis prava vlasništva u zemljišnu knjigu na osnovu zaključenog kupoprodajnog ugovora je podnošenje formalno ispravnog zahtjeva, čiji elementi kao i elementi navedeni u pratećoj dokumentaciji moraju biti zasnovani na podacima novog premjera:

- kupoprodajni ugovor u ispravnoj formi (pismena forma, potpisi ugovarača ovjereni na sudu)
- saglasnost zemljišnoknjižnog prethodnika (lica koje je u vrijeme podnošenja zahtjeva za upis upisano u zemljišnoj knjizi kao vlasnik). Ova saglasnost može biti dio ugovora ili u obliku posebne ovjerene izjave
- dokaz o plaćenju sudskoj taksi,
- dokaz o plaćenju porezu na promet

Član 3. Zakona o zemljišnim knjigama detaljno opisuje pretpostavke i dokaznu dokumentaciju za upis, a tekst Zakona o zemljišnim knjigama možete naći na web stranici www.zkk.ba

ZA VAŠU NEKRETNINU NE POSTOJI ZEMLJIŠNOKNJIŽNI ULOŽAK? KAKO INICIRATI USPOSTAVU?

Zakon o zemljišnim knjigama u članu 63. do 73. opisuje novo uspostavljanje zemljišne knjige:

Ukoliko se vaša nekretnina nalazi u području gdje nije uspostavljena zemljišna knjiga i za koje u skorije vrijeme nije predviđeno sistematsko formiranje zemljišnih knjiga, možete se obratiti nadležnom zemljišnoknjižnom uredu za zahtjevom za pojedinačnu uspostavu zemljišnoknjižnog uložka. Nakon podnošenja zahtjeva će zemljišnoknjižni ured u saradnji sa katastarskim uredom pokrenuti postupak utvrđivanja prava opisane nekretnine po novom premjeru, a to na osnovu dokumentacije koje ste priložili. Prilažete svu dokumentaciju na osnovu koje se može utvrditi pravo vlasništva.

OSNOVNOM SUDU U PRNJAVORU
Zemljišnoknjižnoj kancelariji

Podnosilac zahtjeva:
Ime, ime roditelja, Prezime: Mario (Pere) Marković
Adresa: Ulica Vase Miroševića bb, Prnjavor

PREDMET: Zahtjev za upis prava vlasništva

Predlažem da se na osnovu ugovora o kupoprodaji ovjeren kod Osnovnog suda Prnjavor 25.01.2006 godine, broj ovjere 56/06 zaključenog dana 24.01.2006, dozvoli upis prava vlasništva u zemljišnoknjižnom uložku broj ...3... / stari broj zemljišnoknjižnog uložka 567 katastarska opština Prnjavor.

i to katastarske čestice broj 67/12.

U KORIST:
Ime, ime roditelja, Prezime, JMBG: Marka (Pere) Markovića, 3011973179368

PRILOZI:
1. Ugovor o kupoprodaji
2. Dokaz o plaćenju sudskoj taksi

U Prnjavoru, dana 07.05.2006.

PODNOŠILAC ZAHTJEVA

Nakon sprovedbe ovog dijela postupka, zemljišnoknjižni sud javno objavljuje uspostavu zemljišnoknjižnog uložka, te nakon zakonom predviđenog roka, ukoliko ne postoje pritužbe, donosi rješenje o upisu. Uspostavlja se zemljišnoknjižni uložak.

**BESPLATNA
INFO LINIJA**

080 02 0104

**PON - PET
14:00h - 16:00h**

**KOJI SU NOVI POJMOVI
VEZANI ZA ZEMLJIŠNU
KNJIGU I KATASTAR?**

ZEMLJIŠNA ADMINISTRACIJA

Zemljišna administracija predstavlja skup aktivnosti iz oblasti katastra, zemljišnih knjiga, urbanizma i drugih srodnih oblasti iz javnog i privatnog sektora. Zajednički cilj svih uključenih aktera jeste stvaranje jasnih imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama u Bosni i Hercegovini.

Ovo predstavlja jedan od najbitnijih doprinosa ekonomskom i socijalnom razvoju naše zemlje, a ujedno i izvor informacija kojim će se služiti kako svaki građanin BiH, tako i domaći i strani investitori, kao i sve nadležne institucije.

U procesu stvaranja efikasnog sektora zemljišne administracije bitnu ulogu igraju stručnjaci različitih profesija, kao neophodne karike u svim procesima.

Zemljišnoknjižni referenti, geodete, ovlaštene geodete, advokati, notari, bankari su tek dio širokog spektra profesija uključenih u reformu zemljišne administracije. Neki od njih, kao što su notari i ovlašteni geodeti predstavljaju nove profesije u Bosni i Hercegovini, te je u cilju realizacije njihovih usluga potrebno informisanje šire javnosti sa istim.

ŠTA SU NOTARI I KOJA JE NJIHOVA ULOGA?

Notari, kao nosioci javne dužnosti, preuzimaju javnu funkciju da bi u korist države pomagali privredno i socijalno slabijim. Notar je obavezan da vodi računa o interesima svih stranaka i da djeluje u pravcu sporazumnog rješenja. Notar savjetuje obje stranke na neutralan način i ukazuje im na pravne posljedice njihovog pravnog posla. Upravo ova nepristranost notara je jedna od najvažnijih razlika između notarske i advokatske službe, koja bazira na zastupanju jedne stranke

Notarska služba do sada nije postojala u Bosni i Hercegovini, nego su se građani obraćali advokatima za pomoć pri sklapanju ugovora, a dokumenti su se ovjeravali pri sudu. U ovim slučajevima je uvijek postojala mogućnost da pristrasnost jednog advokata može biti na štetu jedne od stranaka. U skoroj budućnosti u BiH na funkciju stupaju notari, koji će Vam pri sklapanju kupoprodajnih ugovora, testamenata i ovjere dokumenata biti od pomoći.

ŠTA JE FUNKCIJA OVLAŠTENOG GEODETE?

Ovlašteni geodeta je stručno lice iz oblasti geodezije, kome je država prenijela dio svojih zadataka i koji je odgovoran za obavljanje katastarskog premjera. Pod katastarskim premjerom se podrazumijeva prikupljanje, obrada i prikazivanje geodetskih podataka Vaše nekretnine.

Ovlašteni geodeta svoju službu obavlja lično, svoje obaveze izvršava u zakonu predviđenom roku i dužan je u svom radu postupati savjesno, nepristrasno i odgovorno. Bitno je reći da je ovlašteni geodeta odgovoran za štete koje prouzrokuju on ili njegovi zaposleni u toku obavljanja službe. Prije početka rada on se mora osigurati od odgovornosti za štetu koju bi on i njegovi saradnici mogli počinuti trećim licima u toku obavljanja službe.

**POZIVAJU SE SVI VLASNICI NEKRETNINA DA U SKLADU SA ZAKONOM
IZVRŠE REGISTRACIJU SVOJIH NEKRETNINA I TIME DOPRINESU
EKONOMSKOJ I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE.**

Porodične kuće, zgrade sa stanovima i poslovnim prostorima, garaže, šume, predstavljaju samo jedan dio nekretnina za koje su potrebni uređeni imovinsko-pravni odnosi i sistematska uprava. Upravo to je zadatak zemljišne administracije.

Osiguraj svoje vlasništvo

**Koncept kreiranja, pripreme i štampe brošure
za informisanje građana urađen uz podršku
Projekta zemljišne administracije u BiH.**

Detaljnije informacije:

**Splitska 6
71000 Sarajevo
tel: + 387 (0)33 220 301
fax: + 387 (0)33 551 476
www.zkk.ba**

gtz

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

Sida

Austrian
Development Cooperation